

422396 с.Сюндюково, ул.Такташа, 15

422396 Сөендек авылы, Такташурамы, 15

тел. (84373) 5-07-27, факс 5-07-27, e-mail: ssundukovo@mail.ru
ОГРН 1021606557136, ИНН/КПП 1638001663/163801001

КАРАР

27апрель 2020 ел

№ 58-3

Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Сөендек авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына гражданнардан кергән мөрәжәгатьләренә карау тәртібе һәм сроклары турында нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»гы 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә гражданнар мөрәжәгатьләрен карау тәртібе турында»гы 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында гражданнар мөрәжәгатьләре турында»гы 2003 елның 12 маендагы 16-ТРЗ Татарстан Республикасы законы нигезендә, гражданнар мөрәжәгатьләрен карау тәртібе турындагы закон бозуларны булдырмау турындагы 2020 елның 24 гыйнварындагы 02-08-03-2020 номерлы Тәтеш районы прокуроры күрсәтмәсен карап, Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Сөендек авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Сөендек авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына гражданнардан кергән мөрәжәгатьләренә карау тәртібе һәм сроклары турында нигезләмәне расларга.
2. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Сөендек авыл жирлегенә жирле үзидарә органнарына үз эшендә әлегә нигезләмәгә таянып эш итәргә.
3. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Сөендек авыл жирлеге башлыгын Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы жирле үзидарә органнарына гражданнардан кергән мөрәжәгатьләргә ел саен анализ ясау һәм аларны Тәтеш муниципаль районы рәсми сайтында урнаштыру өчен җаваплы зат итеп билгеләп куярга.
4. Әлегә караны Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Сөендек авыл жирлеге территориясендә урнашкан мәгълүмат стендларында урнаштырырга, Тәтеш муниципаль районының «Интернет» <http://tetushi.tatarstan.ru/> мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында һәм «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматлар рәсми порталында» (PRAVO.TATARSTAN.RU.) бастырып чыгарырга.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Сөендек авыл җирлеге башлыгы Х.А. Измайловка йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Тәтеш муниципаль районы
Сөендек авыл җирлеге башлыгы

Х.А. Измайлов

Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Сөөндөк авыл жирлегө жирле үзидарә органнарына гражданнырдан кергән мөрәжәгатъләрне карау тәртибе һәм сроклары турында нигезләмә

Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Сөөндөк авыл жирлегө жирле үзидарә органнарына гражданнырдан кергән мөрәжәгатъләрне карау тәртибе һәм сроклары турындагы әлегө нигезләмә (алга таба – нигезләмә) «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»гы 2003 елның 6 октябрэндөгө 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә гражданныр мөрәжәгатъләрне карау тәртибе турында»гы 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба – 59-ФЗ номерлы Федераль закон), «Татарстан Республикасында гражданныр мөрәжәгатъләрне турында»гы 2003 елның 12 маендагы 16-ТРЗ Татарстан Республикасы законы (алга таба – 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы) нигезендә эшләнгән. Нигезләмә гражданнырның жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр, гаризалар, шикаятъләр белән мөрәжәгатъ итүләрне конституцион хокукларын гамәлгә ашыруны тәмин итәргә һәм гражданнырның мөрәжәгатъләрне карап тикшерү буенча эшне оештыруга - шәхеснең хокукларын гамәлгә ашыруның һәм саклауның мөһим чарасы, жирле үзидарә органнарының халык белән элемтәсен ныгытуга, жирле әһәмияттөгө мәсьәләләрне хәл итү өчен кирәкле мөһим мәгълүмат чыганагын булдыруга юнәлдерелгән һәм халыкның жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуының мөһим рәвешләрненән берсе булып тора.

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Һәр гражданныр үзе яисә үз вәкиле аша мөрәжәгатъ итәргә, шулай ук, гражданныр берләшмәләрненән, шул исәптән юридик затлардан, Тәтеш муниципаль районы Сөөндөк авыл жирлегө жирле үзидарә органнарына (алга таба – жирле үзидарә органнары), Тәтеш муниципаль районы Сөөндөк авыл жирлегө жирле үзидарә органнарының вазыйфай затларына (алга таба - вазыйфай затлар) индивидуаль һәм коллектив мөрәжәгатъләр жиберергә хокуклы.

Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлар үз компетенциясе чикләрендә гражданныр мөрәжәгатъләрне кабул итәргә, аларны 59-ФЗ номерлы Федераль закон һәм әлегө нигезләмә белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда карарга, тиешле чаралар күрергә, нигезле жаваплар бирергә тиеш.

1.2. Әлегө Нигезләмәдә түбәндөгө төп төшенчәләр кулланыла:

- гражданныр мөрәжәгатө - жирле үзидарә органнарына яисә вазыйфай затларга язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә жиберелгән мөрәжәгатъ, гариза яки шикаятъ, шулай ук гражданнырның жирле үзидарә органнарына яисә вазыйфай затларга телдән мөрәжәгатө;

- тәкъдим - гражданнырның законнары һәм башка норматив хокукый актларны, жирле үзидарә органнары эшчәнлеген камилләштерү, ижтимагый мөнәсәбәтләрне үстерү, дәүләт һәм жәмгыять эшчәнлегенә социаль-икътисадый һәм башка өлкәләрне яхшырту буенча тәкъдиме;

- гариза-үтенеч - гражданның үзенең конституциячел хокукларын һәм ирекләрен яисә башка затларның конституциячел хокукларын һәм ирекләрен гамәлгә ашыруда ярдәм итү турында гариза-үтенече йә законнарны һәм башка норматив хокукий актларны бозу, жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлар эшендәге житешсезлекләр турында хәбәр итү, йә күрсәтелгән органнар һәм вазыйфаи затларның эшчәнлеген тәнкыйтьләү;

- шикаять - гражданинның бозылган хокукларын, ирекләрен яки законлы мәнфәгатьләрен йә башка затларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен торгызу яисә яклау турында үтенеч;

- күмәк мөрәжәгать – ике һәм аннан да күбрәк гражданның мөрәжәгәте, гражданнар берләшмәләренең, шул исәптән юридик затларның мөрәжәгатьләре, шулай ук тавыш бирү яисә митингта катнашучыларның имзаларын жыю юлы белән кабул ителгән мөрәжәгать;

- вазыйфаи зат - жирле үзидарә органнарында оештыру-боеру, административ-хужалык функцияләрен башкаручы, даими, вакытлыча яки махсус вәкаләт буенча хакимият вәкиле функцияләрен башкаручы зат.

1.3. Әлеге Нигезләмәнең гамәлдә булуы гражданнарның барлык мөрәжәгатьләренә, федераль конституциячел законнарда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә каралырга тиешле мөрәжәгатьләрдән тыш, кагыла.

2. Гражданнар мөрәжәгатьләрен карау эшен оештыру

2.1. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлар гражданнарның мөрәжәгатьләрен карау буенча эшне оештырырга, мөрәжәгатьләрне объектив, һәръяклап һәм үз вакытында карауны тәмин итәргә, вазыйфаи затлар тарафыннан гражданнарны шәхсән кабул итүне, гражданнарның мөрәжәгатьләрен асылда хокукий хәл итүне тәмин итәргә тиеш.

2.2. Жирле үзидарә органнарына һәм вазыйфаи затларга язмача яки телдән, шәхси кабул итүдә язылган барлык мөрәжәгатьләр, шулай ук почта, телефон, телеграф яки башка юл белән алынган мөрәжәгатьләр билгеләнгән тәртиптә теркәлергә тиеш.

2.3. Язма мөрәжәгать жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка кәргәннән соң өч көн эчендә мәжбүри теркәлергә тиеш.

3. Гражданнар мөрәжәгатьләре буенча ведомство

3.1. Гражданнарның мөрәжәгатьләре жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлар тарафыннан аларның компетенциясе нигезендә карала.

3.2. Карарлары әлеге жирле үзидарә органы яисә вазыйфаи зат компетенциясенә керми торган мәсьәләләрне үз эченә алган язма мөрәжәгать, мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләренә керә торган тиешле органга яисә тиешле вазыйфаи затка, мөрәжәгатьне яңадан карау турында мөрәжәгать жибәргән граждан белдерүе белән, теркәлгән көннән жиде көн эчендә жибәрелә, 59-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясындагы 4 өлешендә күрсәтелгән очрактан тыш.

3.3. Язма мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү берничә дәүләт органы, жирле үзидарә органнары яки вазыйфаи зат компетенциясенә керсә, мөрәжәгатьнең күчәрмәсе теркәлгән көннән жиде көн эчендә тиешле дәүләт

органнарына, жирле үзидарэ органнарына яисэ тиешле вазыйфаи затларга жибэрелэ.

3.4. Шикаятыне карау өчен дүүлэт органына, жирле үзидарэ органына яисэ вазыйфаи затка, карар һәм гамәлләренә (яки гамәл кылмауларына) шикаяты белдерелә торган шикаяты жибөрү тыела.

4. Гражданнар мөрәжәгатъләренәң язма формасы

4.1. Гражданинның язма рәвештә бәян ителгән мөрәжәгатендә тиешле вазыйфаи затның фамилиясе, исеме, атасының исеме, яисэ тиешле затның вазыйфасы, шулай ук гражданинның тәкъдимнәрен, гаризасын, фамилиясен, атасының исемән бәян итү, жавап жибәрелергә тиешле почта адресы яки электрон почта адресы, мөрәжәгатъне янадан рәсмиләштерү турында хәбәрнамә, шәхси имзасы һәм датасы булырга тиеш.

4.2. Гражданнар Татарстан Республикасы дүүлэт телләрендә, туган телдә яисэ Россия Федерациясе халыкларының теләсә кайсы башка телендә тәкъдимнәр, гаризалар, шикаятыләр белән мөрәжәгатъ итәргә хокуклы. Сорауларга жаваплар тәкъдимнәр, гаризалар, шикаяты гражданнар телендә бирелә мөрәжәгатъ. Мөрәжәгатъ телендә жавап бирү мөмкин булмаган очракта, Татарстан Республикасы дүүлэт телләре кулланыла.

4.3. Әгәр язма мөрәжәгатътә мөрәжәгатъ жибәргән гражданинның фамилиясе, яисэ жавап жибәрелергә тиешле почта адресы яки электрон почта адресы күрсәтелмәгән булса, мөрәжәгатъкә жавап бирелми. Әгәр күрсәтелгән мөрәжәгатътә эзерләнә торган, эшләнә торган яки бөтенләй хокукка каршы гамәл, шулай ук аны эзерли торган, гамәл кыла торган яки кылган зат турында белешмәләр булса, мөрәжәгатъ аның компетенциясе нигезендә дүүлэт органына жибәрелергә тиеш.

4.4. Әгәр язма мөрәжәгатъ тексты укылуга бирелмәсә, мөрәжәгатъкә жавап бирелмәсә һәм ул дүүлэт органына, жирле үзидарэ органына яисэ вазыйфаи затка аларның компетенциясе нигезендә карауга жибәрелергә тиеш түгел, бу хакта мөрәжәгатъне теркәгәннән соң жиде көн эчендә мөрәжәгатъ жибәргән гражданга хәбәр ителә.

4.5. Әгәр язма мөрәжәгатъ тексты тәкъдим, гариза яки шикаятынең асылын билгеләргә мөмкинлек бирми икән, мөрәжәгатъкә жавап бирелми һәм ул үз компетенциясе нигезендә дүүлэт органына, жирле үзидарэ органына яисэ вазыйфаи затка карауга жибәрелергә тиеш түгел, бу хакта мөрәжәгатъне теркәгәннән соң жиде көн эчендә мөрәжәгатъ жибәргән гражданга хәбәр ителә.

4.6. Жирле үзидарэ органы яисэ вазыйфаи зат язма мөрәжәгатъ алганда, анда лицензиясез йә мәсхәрәле белдерү, вазыйфаи затның, шулай ук аның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә куркыныч янау булган очракта, мөрәжәгатъне анда куелган сорауларның асылы буенча жавапсыз калдырырга һәм мөрәжәгатъ иткән гражданга хокуктан явызларча файдалану мөмкинлегә турында хәбәр итәргә хокуклы.

4.7. Жирле үзидарэ органнарына яисэ вазыйфаи затка электрон документ рәвешендә кергән мөрәжәгатъ законнарда билгеләнгән тәртиптә каралырга тиеш. Мөрәжәгатътә граждан үзенәң фамилиясен, исемән, атасының исемән (соңгысы - булган очракта), электрон почта адресын, әгәр жавап электрон документ рәвешендә жибәрелергә тиеш булса, һәм почта адресын, әгәр жавап язмача жибәрелергә тиеш булса. Граждан мондый мөрәжәгатъкә кирәкле документларны

һәм материалларны электрон формада теркәргә яисә күрсәтелгән документларны һәм материалларны яисә аларның күчермәләрен язма рәвештә жибәрергә хокуклы.

5. Гражданнарны шәхси кабул итү

5.1. Жирле үзидарә органнарында гражданнарны шәхсэн кабул итү аларның житәкчеләре һәм вәкаләтле затлар тарафыннан үткәрелә. Кабул итү урыны, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат гражданнар игътибарына житкерелә.

5.2. Шәхси кабул итү вакытында гражданин шәхесен таныклаучы документ күрсәтә.

5.3. Гражданинның телдән мөрәжәгәте аның шәхси кабул итү карточкасына теркәлә. Телдән баян ителгән фактлар һәм хәлләр өстәмә тикшерүне таләп итмәгән очракта, гражданның ризалыгы белән мөрәжәгать итүгә җавап телдән шәхси кабул итү барышында бирелергә мөмкин, бу факт гражданны шәхси кабул итү карточкасында теркәлә. Калган очракларда мөрәжәгәтьтә куелган сорауларның асылы буенча язмача җавап бирелә.

5.4. Шәхси кабул итү барышында кабул ителгән язма мөрәжәгать 59-ФЗ номерлы Федераль законда һәм 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законында билгеләнгән тәртиптә теркәлергә һәм каралырга тиеш.

5.5. Мөрәжәгатьтә әлеге жирле үзидарә органы яисә вазыйфаи зат компетенциясенә керми торган мәсьәләләр булса, граждандан аңа кая һәм нинди тәртиптә мөрәжәгать итәргә кирәклеге турында аңлатма бирелә.

5.6. Шәхси кабул итү барышында гражданинга, әгәр элек мөрәжәгатьтә куелган сорауларның асылы буенча җавап бирелгән булса, мөрәжәгатьне алга таба караудан баш тартырга мөмкин.

5.7. Гражданнарның аерым категорияләре Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда беренче чиратта шәхси кабул итү хокукыннан файдалана.

6. Гражданның мөрәжәгатьләрен карау сроклары

6.1. Мөрәжәгатьләрнең барлык төрләре – жирле үзидарә органнарына яисә вазыйфаи затка аларның компетенциясе нигезендә кергән шәхси һәм коллектив мөрәжәгатьләр язма мөрәжәгатьне теркәгәннән соң 30 көн эчендә карала.

6.2. Аерым очракларда, шулай ук 59-ФЗ номерлы Федераль законда һәм 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законында каралган рәсми мөрәжәгать жибәргән очракта, жирле үзидарә органы житәкчесә, вазыйфаи зат йә вәкаләтле зат мөрәжәгатьне карау срогын 30 көннән дә артмаган вакытка озайтырга хокуклы.

6.3. Мөрәжәгатьне карау нәтижеләре турында гражданинга тиешле карар кабул ителгәннән соң өч көн эчендә, ләкин әлеге бүлекнең 6.1 һәм 6.2 өлешләрендә билгеләнгән сроклардан да соңга калмыйча җавап жибәрелә.

7. Мөрәжәгатьне карау

7.1. Жирле үзидарә органнары яисә вазыйфаи зат:

1) мөрәжәгатьне объектив, һәрьяклы һәм үз вакытында карауны, кирәк очракта - мөрәжәгать жибәргән гражданны катнашында карауны тәмин итә;

2) мөрәжәгатьне карау өчен кирәкле документларны һәм материалларны, шул исәптән электрон формада, башка дәүләт органнарында, жирле үзидарә органнарында һәм башка вазыйфай затлардан, судлардан, сорау алу органнарыннан һәм алдан тикшерү органнарыннан тыш, соратып ала;

3) гражданның бозылган хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен торгызуга яисә яклауга юнәлдерелгән чаралар күрә;

4) мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрнең асылы буенча, 59-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясында күрсәтелгән очраклардан тыш, язмача җавап бирә;

5) гражданга аның мөрәжәгатен башка дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә башка вазыйфай затка аларның компетенциясе нигезендә карау өчен җибәрү турында хәбәр итә.

7.2. Жирле үзидарә органнары яисә вазыйфай зат билгеләнгән тәртиптә дәүләт органы, жирле үзидарә органы яисә мөрәжәгатьне карый торган вазыйфай затның рәсми мөрәжәгате буенча 15 көн эчендә мөрәжәгатьне карау өчен кирәкле документларны һәм материалларны, дәүләт яисә федераль закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләр булган документлардан һәм материаллардан тыш, тапшырырга тиеш.

7.3. Мөрәжәгатькә җавап жирле үзидарә органы җитәкчесе, вазыйфай зат йә вәкаләтле зат тарафыннан имзалана.

7.4. Мөрәжәгатькә җавап жирле үзидарә органнарына яисә вазыйфай затка электрон документ рәвешендә кәргән мөрәжәгатьтә күрсәтелгән электрон почта формасында һәм жирле үзидарә органнарына яисә вазыйфай затка язмача мөрәжәгатьтә күрсәтелгән почта адресы буенча җибәрелә. Моннан тыш, жирле үзидарә органнарына яисә вазыйфай затка билгеле булмаган затлар даирәсе мәнфәгатьләренә кагылышлы тәкъдим, гариза яки шикаять булган мөрәжәгатькә, аерым алганда, билгесез затлар даирәсенә карата чыгарылган суд карарына, шул исәптән суд карарына шикаять бирү тәртибен аңлатуга бәйле мөрәжәгатькә, «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Тәтеш муниципаль районы рәсми сайтында 59-ФЗ номерлы Федераль законның 6 статьясындагы 2 өлеше таләпләрен үтәп урнаштырылырга мөмкин.

7.5. Мөрәжәгатьне караганда мөрәжәгатьтәге мәгълүматларны, шулай ук гражданның шәхси тормышына кагылышлы мәгълүматларны аның ризалыгыннан башка хәл итү рәхсәт ителми. Мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә керә торган дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазыйфай затка язма мөрәжәгать җибәрү мөрәжәгатьтәге мәгълүматларны тарату булып тормый.

7.6. Вәкаләтләре туктатылган вазыйфай затка адресланган гражданның мөрәжәгате әлеге вакытта күрсәтелгән вәкаләтләренә гамәлгә ашыру йөкләнгән вазыйфай зат тарафыннан карала.

8. Мөрәжәгатьне караганда гражданның хокуклары

8.1. Жирле үзидарә органы яисә вазыйфай зат тарафыннан мөрәжәгатьне караганда граждан хокуклы:

1) мөрәжәгатьне карый торган затка дәлиләрне шәхсән бәян итәргә;

2) тиешле жирле үзидарә органында яисә тиешле вазыйфай заттан телдән (шул исәптән телефон аша) яки язма мөрәжәгатьне теркәү турында электрон формада, шулай ук аны карау сроклары турында мәгълүмат алырга;

3) мөрәжәгатьне кабул иткән органның граждан тарафыннан тапшырылган икенче нөсхәсендә мөрәжәгатьнең датасын, фамилиясен һәм инициалларын күрсәтеп, язма мөрәжәгатьне кабул итү факты таныклығына имза бирү юлы белән мөрәжәгатьне кабул итүче вәкаләтле зат (вазыйфаи зат) мөрәжәгатьнең датасын, фамилиясен һәм инициалларын күрсәтү;

4) өстәмә документлар һәм материаллар тапшырырга йә аларны соратып алу турында, шул исәптән электрон формада мөрәжәгать итәргә;

5) башка затларның хокукларына, ирекләренә һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылмый торган, күрсәтелгән документларда һәм материалларда федераль закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкит итүче белешмәләр булмаса, әлеге мөрәжәгатьне карауга кагылышлы документлар һәм материаллар белән танышырга;

6) 59-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясында күрсәтелгән очрактардан тыш, мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрнең асылы буенча язмача җавап алырга, ә 59-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясындагы 5.1 өлешендә каралган очракта, аны бирү турындагы мөрәжәгать, мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә кәргән органга яисә вазыйфаи затка язма мөрәжәгатьне яңадан үзгәртү турында хәбәрнамә, язмача мөрәжәгатьне яңадан карау турында белдерүнамә нигезендә язмача җавап алырга;

7) Россия Федерациясе законнары нигезендә административ һәм (яисә) суд тәртибендә мөрәжәгатьне карап тикшерүгә бәйле мөрәжәгать буенча кабул ителгән карарга яисә гамәлгә (гамәл кылмауга) шикаять белән мөрәжәгать итәргә;

8) мөрәжәгатьне карауны туктату турында гариза белән мөрәжәгать итәргә;

9) мөрәжәгать буенча кабул ителгән карарга шикаять бирергә;

10) вәкил хезмәтеннән файдаланырга;

11) законнарда билгеләнгән тәртиптә мөрәжәгатьне караганда органның яисә вазыйфаи затның законсыз гамәлләре буенча (гамәл кылмаулары буенча) китерелгән зыянны капларга һәм мораль зыян өчен компенсация алырга.

9. Гражданның мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турындагы законнарны бозган өчен җаваплылык

9.1. 59-ФЗ номерлы Федераль законны, 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законның бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе законнарында каралган җаваплылыкка тартылалар.

10. Гражданның мөрәжәгатьләрен карау тәртибенен үтәлешен контрольдә тоту

10.1. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Сөендек авыл җирлеге башлыгы җирле үзидарә органның гражданнар мөрәжәгатьләрен карау һәм гражданның кабул итү эшенең торышын тикшереп тора.

11. Җирле үзидарә органның һәм вазыйфаи затларга гражданның кергән мөрәжәгатьләрен анализлау

11.1. Җирле үзидарә органның һәм вазыйфаи затларга кергән гражданның мөрәжәгатьләренә анализ ясау гражданның мөрәжәгатьләрен карау буенча эш сыйфатын күтәрү, гражданның иҗтимагый фикерен һәм

актуаль проблемаларын өйрәнү, шулай ук гражданнар мөрәжәгатъләре белән эшләү рәвешләрен һәм методларын камилләштерү, аларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатъләрен яклау сыйфатын күтәрү максатларында үткәрелә.

11.2. Тиешле чорга гражданнардан кергән мөрәжәгатъләрне анализлау гражданнарның барлык мөрәжәгатъләре, шул исәптән язма рәвештә, электрон документ формасында, шулай ук вәкаләтле затлар тарафыннан гражданнарны шәхси кабул итү барышында кабул ителгән мөрәжәгатъләр буенча гамәлгә ашырыла.

11.3. Кергән мөрәжәгатъләргә анализ узган ел нәтижәләре буенча башкарыла.

11.4. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Сөендек авыл жирлегә башлыгы урынбасары гражданнар мөрәжәгатъләрен анализлау нәтижәләре буенча хисап чорыннан соң килгән айның 20 числосына кадәр аналитик белешмә төзи.

11.5. Аналитик белешмә үз эченә түбәндәге мәгълүматны алырга тиеш:

- кергән, адресланган һәм каралган язма мөрәжәгатъләр саны;
- электрон документ формасында кергән мөрәжәгатъләр саны;
- гражданнарны кабул итү урыннары, көннәре һәм сәгатъләре;
- шәхси кабул ителгән гражданнар саны;
- гражданнарны шәхси кабул итү буенча вәкаләтле затлар;
- вәкаләтле затлар тарафыннан шәхси күчмә кабул итүләр саны;
- мөрәжәгатъләр тематикасы;
- мөрәжәгатъләрне карау нәтижәләре буенча кабул ителгән чаралар, шул исәптән кабул ителгән норматив хокукый һәм башка актлар турында мәгълүмат (булганда).

11.6. Жирле үзидарә органнарына һәм вазыйфай затларга кергән мөрәжәгатъләргә анализ узган елның шул ук чорында кергән гражданнар мөрәжәгатъләре белән чагыштыру юлы белән үткәрелә.

11.7. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Сөендек авыл жирлегә башлыгы ел саен аналитик белешмәнең Тәтеш муниципаль районы рәсми сайтында авыл жирлегә бүлегендә хисап чорыннан соң килә торган айның 30 числосына кадәр урнаштырылуын тәэмин итә.